

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U102189

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дедуш Олексій Валентинович

2. Diedush Oleksiy

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 07.00.05

Назва наукової спеціальності: Етнологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-05-2021

Спеціальність за освітою: 8.030302 Етнологія

Місце роботи здобувача: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського
Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417006

Місцезнаходження: вул. Грушевського, буд. 4, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Президія національної академії наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.227.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417006

Місцезнаходження: вул. Грушевського, буд. 4, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Президія національної академії наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417006

Місцезнаходження: вул. Грушевського, буд. 4, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Президія національної академії наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.61, 03.81.03

Тема дисертації:

1. Історіографія дослідження української національної ідентичності в кінці XX – на початку XXI століття
2. Historiography of the researching of Ukrainian national identity in the late XX – early XXI centuries

Реферат:

1. У дисертації вперше у вітчизняній науці проведено комплексне історіографічне дослідження вивчення української національної ідентичності в кінці XX – на початку XXI століття. Здійснено короткий екскурс в історію студій поняття «ідентичність», вперше описаного представниками психоаналізу З. Фройдом, К. Г. Юнгом, Е. Фроммом. Згодом у роботах соціолога Е. Еріксона було сформовано базову для подальших досліджень теорію «криз ідентичності». Завдяки накопиченню знань про процес формування нації соціологами, політологами та етнологами було теоретично окреслено явище «національна ідентичність». У дисертації осмислено основні світові класичні та модерні теорії, напрямки розуміння процесів ідентифікації націй як сучасних громадянсько-політичних спільнот. Вдосконалено періодизацію вивчення проблеми з її обґрунтуванням у контексті розвитку вітчизняного історіографічного процесу, новітніх теоретичних підходів і методології. Всебічно проаналізовано основні етапи, напрямки та особливості вивчення теми. Виділено два

історіографічні періоди наукової розробки теми: 1) ранній (середина XIX ст. – кінець 1980-х рр.) 2) сучасний (1990 р. – наші дні). Представники раннього етапу хоча й не оперували сучасною термінологією, однак у своїх наукових доробках чітко окреслювали сутність, функції та структуру явища. Серед таких дослідників можна виділити М. Костомарова, В. Антоновича, М. Міхновського, В. Вернадського, Д. Донцова та ін. Ці студії успішно продовжили українські вчені, які перебували в еміграції у країнах Західної Європи та Північної Америки (О. Кульчицький, О.-І. Бочковський, В. Старосольський, Б. Цимбалістий, В. Янів та ін.). У межах сучасного періоду ми умовно виокремлюємо чотири етапи (1990-1996 рр., 1997-2004 рр., 2004-2014 рр., 2014 р. – наші дні), кожен з яких значною мірою залежав від суспільно-політичних обставин у державі, що детермінували зміни підходів до розуміння, виділення окремих аспектів національної ідентичності у вітчизняній науці. Дослідження проблем української ідентичності еволюціонували від мінімального вдосконалення вже наявних вчень, (наприклад, Е. Сміта, Ю. Хабермаса, Б. Андерсона) до вироблення авторських унікальних концепцій. Під умовною назвою ці «гібридні» концепції краще апробуються в сучасних українських реаліях. Також у дослідженні приділено увагу структурі української національної ідентичності та пріоритетності її складових, оскільки ця тема займає одне з чільних місць в історіографії проблеми. Проблема функціонального потенціалу поняття української ідентичності у візіях вітчизняних вчених також залишається дискусійною і досі. Серед дослідників розвитку української нації та її ідентичності виокремлюється кілька груп науковців, які по-різному маркують початок появи національних ідентитетів в українців. Загалом ми виділяємо 4 основних підходів у цій періодизації: «руський» (XIII – XV ст.), «домодерної нації» (з кінця XVI – до середини XVII ст.), «модерної нації» (з початку XX ст.), сучасний (від 1991 р. – донині). Важливими з точки зору наочного побутування ідентифікаційних практик є вітчизняні наукові доробки, які стосуються виявів української національної ідентичності. Розглянуто дослідницькі позиції з цього питання в архітектурі (Б. Черкес, Я. Юрик, Р. Гнідець), монументальному мистецтві (І. Коваль, В. Підшивалкіна, О. Яремчук), фінансово-економічній сфері (Т. Шемет, С. Франклін, Е. Віддіс), одязі (Л. Пономар, В. Косів), літературі (Л. Василик, Т. Урись, Д. Семенова) тощо.

2. In the dissertation for the first time in domestic science the complex historiographical research of studying of the Ukrainian national identity in the end of the XX – the beginning of the XXI century is carried out. A brief digression into the history of studies of the concept of "identity" is made, first described by representatives of psychoanalysis Z. Freud, C. G. Jung, E. Fromm. Subsequently, in the works of sociologist E. Erickson, a basic theory of "identity crises" was formed for further research. Due to the accumulation of knowledge about the process of nation-building, sociologists, political scientists and ethnologists theoretically outlined the phenomenon of "national identity". The main world classical and modern theories, directions of understanding the processes of identification of nations as modern civil and political communities are comprehended in this dissertation. The periodization of the study of the problem with its substantiation in the context of the development of the domestic historiographical process, the latest theoretical approaches and methodology has been improved. The main stages, directions and features of studying the topic are comprehensively analyzed. There are two historiographical periods of scientific development of the topic: 1) early (mid-nineteenth century – late 1980's), 2) modern (1990 – present). Although the representatives of the early stage did not use modern terminology, in their scientific works they clearly outlined the essence, functions and structure of the phenomenon. M. Kostomarov, V. Antonovych, M. Mikhnovsky, V. Vernadsky, D. Dontsov, and others can be distinguished among such researchers. These studies were successfully continued by Ukrainian scientists who were in exile in Western Europe and North America (O. Kulchytsky, O. Bochkovsky, V. Starosolsky, B. Tsymbalisty, V. Yaniv, etc.).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скрипник Ганна Аркадіївна

2. Skrupnyk Hanna A

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Даниленко Віктор Михайлович

2. Danylenko Viktor Mykhailovych

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Даниленко Віктор Михайлович
2. Danylenko Viktor Mykhailovych

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Жмуд Наталка Вікторівна
2. Zhmud Natalka

Кваліфікація: к.і.н., 07.00.05**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Кушнір Вячеслав Григорович
2. Kushnir Viacheslav H.

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.05**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борисенко Валентина Кирилівна

2. Borysenko Valentyna Kyrylivna

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Глушко Михайло Степанович

2. Hlushko Mykhaylo

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Скрипник Ганна Аркадіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мушкетик Леся Георгіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.